

W. Mohr, Reinigung und beurteilung von Reinigungsmitteln XIII. Internationaler Milchwirtschaftskongress, Band 3, Thema 3, Haag 1953.

W. Mohr & R. Jünger, Die Prüfung und Beurteilung von Reinigungsmitteln, XIII. Internat. Milchwirt. kongress, Band III, Thema 3 Haag 1953.

W. Mohr, R. Jünger & E. Weinert, Reinigung von Milchflaschen XIII. Internat. Milchw. kongress, Band III, Thema 3, Haag 1953.

B. Lindqvist, Some aspects on wetting agents for use in bottle washing compounds, XIII. Internat. Dairy Congress vol. III, sec. 3. subject 3., Hague 1953.

B. Lindqvist, Standardized types of washing compounds XIII. I. D. C. 3—3—11, Hague 1953.

H. Hendrickx & A. De Vleeschauwer, Contribution a l'étude de la tension superficielle des detergents, XIII. I. D. C. 3—3—14, Hague 1953.

Dr. Mirko Francetić, Zagreb

KAKO ĆEMO POVEĆATI PROIZVODNJU KVALITETNOG MLIJEKA ?

O pitanju, kako ćemo povećati proizvodnju kvalitetnog mlijeka, održano je u Subotici od 20. — 22. IX. o. g. savjetovanje, koje je organizirao Savez društava veterinarā FNRJ u okviru svojih sekcija za stočarstvo i porodiljstvo, sterilitet i umjetno osjemenjivanje. Savjetovanju je prisustvovalo preko 300 učesnika, a među njima bili su i gosti veterinarī iz Bugarske, Grčke, Francuske i Poljske, dok su Vuyst A. De. i Vaubelle M., stručnjaci Centra za zootehnička ispitivanja univerziteta u Luvenu u Belgiji održali i referat: »Uloga silaže u ishrani mliječnih krava«.

Na savjetovanju je održano preko 20 referata, u kojima je obuhvaćena cjelokupna problematika povećanja proizvodnje mlijeka, a u dva referata obrađeno je stanje mljekarske industrije u FNRJ i utjecaj mljekarske industrije na kvalitet konzumnog mlijeka i mliječnih proizvoda.

Savjetovanju su prisustvovali i u diskusiji živo sudjelovali drugovi Slavko Komar, član Saveznog izvršnog vijeća FNRJ i Ćiro Buković, predsjednik Saveza poljoprivredno-šumarskih komora FNRJ,

Zbog ograničenog prostora ne mogu ulaziti u prikaz pojedinih referata, pa ću iznijeti samo temeljne misli, koje su dominirale u diskusiji, a našle svoj odraz i u zaključcima savjetovanja.*

U borbi za veću proizvodnost našeg govedarstva moramo poći od neosporne činjenice, da je nemoguće povećati proizvodnost u opsegu i roku, koji je predvidjela rezolucija Savezne narodne skupštine (povećanje za 50 % do godine 1961.) na bazi prijašnjih proizvodnih odnosa, koji su značajni za sitna seljačka gospodarstva. Taj revolucionarni i ostvarljiv zadatak moguće je postići samo preko naših socijalističkih gospodarstava i zemljoradničkih zadruga, koje predstavljaju najprikladniji oblik kooperacije i pružaju osnovu za modernizaciju proizvodnje i jačanje socijalističkih odnosa na selu.

* Referati su odštampani u posebnoj knjižici, koja se može nabaviti kod Saveza veterinarskih društava FNRJ, Beograd, Bulevar J. N. Armije 20, pošt. fah 422.

Osnova za povećanje proizvodnje mlijeka jest radikalno povećanje broja kvalitetnih muzara, a to treba postići stimuliranjem uzgoja teladi dobivene od bikova provjerenih nasljednih osobina. U tom nam pogledu ogromnu pomoć može pružiti umjetno osjemenjivanje, jer daje mogućnost, da se brzo dobije velik broj potomaka od jednog bika. Potrebno je samo ostvariti sve uvjete za daleko širu i bržu primjenu umjetnog osjemenjivanja.

Naša govedarska pasminska politika treba nastojati, da prvenstveno iskoristi uzgojne mogućnosti unutar postojećeg domaćeg fonda goveda, na kojemu treba izgraditi moderne uzgoje muzara, koje će se odlikovati biološki uravnoteženom i ekonomski rentabilnom mliječnošću. Dosadašnja iskustva s uvozom goveda su negativna, jer su često uvezena zaražena grla i grla s lošim nasljednim svojstvima. Ako baš moramo uvoziti goveda, potrebno je pooštriti kontrolu uvoza.

U ocjeni uspjeha u povećanju proizvodnje mlijeka treba voditi računa o proizvodnji ne samo po grlu, nego i po krmnom hektaru, a prvenstveno po hektaru obradive površine. Kako je odgovarajuća ishrana muzara ključno pitanje u borbi za ekonomično povećanje proizvodnje mlijeka, potrebno je osigurati dovoljne količine kvalitetne voluminozne hrane.

Značajan faktor, koji stimulira povećanje proizvodnje mlijeka, jest mogućnost, da se sve proizvedene količine mlijeka sigurno plasiraju. Za tu je svrhu prijeko potrebno u okviru zadružnih saveza formirati posebnu organizaciju, koja će se baviti otkupom, preradom i prodajom mlijeka i mliječnih proizvoda. Jednako tako je potrebno izgraditi dovoljno mljekarskih pogona u manjim mjestima, na većim poljoprivrednim imanjima i drugim proizvodnim centrima. Nadalje je potrebno pristupiti planskoj izgradnji preradbenih mljekara za ovčje mlijeko. Usporedno s rješavanjem problematike povećanja proizvodnje mlijeka treba riješiti i pitanje podizanja kvalitete mlijeka primjenom higijenskih mjera kod dobivanja, obrade, prerade i distribucije mlijeka.

Intenziviranje proizvodnih sposobnosti naših uzgoja goveda neizbježno će povećati i osjetljivost muzara za tuberkulozu, brucelozu, bolesti vimena, sterilitet, bolesti izmjene tvari, konstitucionalnih bolesti, bolesti podmlatka, parazitarne bolesti i t. d., što bi se sve moglo vrlo negativno odraziti na konačnu bilancu uspjeha primjenjenih zootehničkih mjera za povećanje produktivnosti muzara. Stoga treba osigurati dovoljno sredstava, da se ostvare sve potrebne mjere za čuvanje zdravlja našeg stočnog fonda, i pravodobno otkriju i likvidiraju eventualni izvori zaraze — držeći se ove narodne: »Bolje spriječiti nego liječiti!«

Savjetovanje je pokazalo, da na unapređenje govedarstva uvelike utječe niz ekonomskih faktora. Veterinarska je služba čvrsto odlučila, da sudjelujući u rješavanju ekonomskih problema o unapređenju proizvodnje mlijeka sa svoje strane pridonese sve, što ulazi u okvir njene djelatnosti, kako bi najbolje upotrebila sredstva, koje društvena zajednica odvaja za unapređenje poljoprivrede, i da izvršujući određene zdravstvene i zootehničke mjere učini stočarsku proizvodnju što rentabilnijom, a društvenu svojinu na selu što jačom.